

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 18 grudnia 2014 r.

PS-KNPS.431.6.51.2014.KD

**Pani
Elżbieta Pawlik
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Jaworzynie Śląskiej
58- 140 Jaworzyna Śląska
ul. Wolności 2**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 20, 21 i 22 października 2014 roku na podstawie art. 22 pkt 8, art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182, ze zm.) oraz § 5 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.), Zespół kontrolny w składzie: Katarzyna Dereń – starszy inspektor wojewódzki – przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki – kontroler z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaworzynie Śląskiej z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej, realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, realizacji zadań własnych gminy, realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz realizacji wybranych zadań z art. 110 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, obejmującą okres od 1 stycznia 2013 roku do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 24 czerwca 2014 roku Plan Kontroli na II półrocze 2014 roku.

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej pełniła Pani Elżbieta Pawlik zatrudniona na stanowisku od 1 lipca 1990 roku, która jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 2 grudnia 2014 roku protokół z przedmiotowej kontroli zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.

W związku z powyższym, Wydział Polityki Społecznej tut. Urzędu przedkłada niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Wojewoda Dolnośląski wykonywanie zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworzynie Śląskiej w kontrolowanym zakresie ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli stwierdzono, że osoby zatrudnione w Ośrodku na stanowisku Kierownika i pracowników socjalnych, realizujące pracę socjalną w środowisku, posiadają wymagane ustawą kwalifikacje. Ustalono, że Ośrodek nie spełnia normy określonej w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którą winien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku 1 pracownik socjalny na 2 tysiące

mieszkańców (Miasto i Gminę Jaworzyna Śląska zamieszkuje 10 252 osoby, a w OPS pracę socjalną wykonuje 4 pracowników socjalnych).

Z ustaleń dokonanych podczas kontroli wynika, że Gmina Jaworzyna Śląska realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust.1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20. Zadania wymienione w art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 12 nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

Gmina Jaworzyna Śląska realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5. Zadanie dotyczące przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie (art.17 ust. 2 pkt 2) nie było realizowane z uwagi na brak zgłoszeń. Gmina Jaworzyna Śląska nie podejmowała uchwały w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

Zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 nie było realizowane z powodu braku środków finansowych na zbudowanie infrastruktury – w razie potrzeby osoby wymagające umieszczenia w DPS kierowane są do domów pomocy społecznej znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania.

Organ kontrolny ustalił również, że Gmina Jaworzyna Śląska realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w art. 18 ust. 1 pkt 6 zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.) do dnia 31 grudnia 2013 roku i wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 ustanowionego Uchwałą Rady Ministrów Nr 221 (M.P. z 2013 poz. 1024).

OPS wypłacał wynagrodzenia za sprawowanie opieki na podstawie art.18 ust.1 pkt 9.

Zadanie dotyczące organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art.18 ust.1 pkt 3) nie było realizowane, gdyż na terenie Gminy występują nieliczne potrzeby w tym zakresie i brakuje osób z odpowiednimi kwalifikacjami.

Gmina Jaworzyna Śląska nie przyznawała i nie wypłacała zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową, ponieważ nie wystąpiły takie zdarzenia (art. 18 ust. 1 pkt 4).

Na terenie Miasta i Gminy Jaworzyna Śląska nie ma środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5). Pozostałe zadania wynikające z art. 18 pkt 7 i 8 nie były wykonywane, gdyż nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

Zadanie dotyczące koordynowania przez Ośrodek realizacji Strategii, o której mowa w art. 110 ust. 4 było realizowane. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, w zakresie realizacji zadania art.110 ust. 5, nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne. Osoby zgłaszające się do OPS informowane były o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne. Zadanie wskazane w art. 110 ust. 6 nie było realizowane – Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami, natomiast pracownicy socjalni Ośrodka osobom zainteresowanym udzielali informacji, wydawali wnioski i pomagali w ich wypełnianiu.

Zadanie dotyczące składania radzie gminy corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej (art.110 ust.9) było realizowane.

W toku kontroli sprawdzono, pod względem merytorycznym, akta osób otrzymujących świadczenia w formie zasiłków okresowych, stałych, zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych, zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Dokonano kontroli akt osób otrzymujących pomoc na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, osób, którym świadczona jest pomoc w formie usług opiekuńczych, ponoszących odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, którym przyznano

pomoc w zakresie schronienia, sprawienia pogrzebu oraz którym udzielono pomocy po opuszczeniu zakładu karnego.

Na sformułowanie oceny, oprócz powyższych ustaleń, wpływ miały również następujące nieprawidłowości:

1. brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną w środowisku proporcjonalnie do liczby ludności Gminy,
2. nie wszystkim skontrolowanym decyzjom, którymi przyznano stosowną pomoc, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108 kpa) mimo, że realizacja tych decyzji następowała przed ich uprawomocnieniem się,
3. w 3 sprawach, dot. przyznania pomocy w formie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, wywiady środowiskowe sporządzone zostały na niewłaściwym formularzu wywiadu,
4. w decyzjach, którymi przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych brakowało informacji dot. zakresu świadczonych usług,
5. w 1 sprawie dot. usług opiekuńczych, w związku z wnioskami klienta o zawieszenie świadczenia usług, nie było wszczynane postępowanie administracyjne i nie były wydawane stosowne decyzje,
6. w decyzjach dot. ponoszenia odpłatności mieszkańca za dps w rozstrzygnięciu decyzji brakowało informacji o kosztach jakie powinien wносить klient za pobyt w dps.

W trakcie kontroli dokonano następujących ustaleń:

W podstawie prawnej wymienionych poniżej decyzji nie powołano się na art. 108 kpa i tym samym nie nadano decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności, mimo że realizacja decyzji nastąpiła przed ich uprawomocnieniem się. Sytuacja taka miała miejsce w następujących decyzjach:

- *udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym:* w sprawie nr 2 (H.P.) w decyzjach: nr 312/13 z dn. 19.02.2013 r., nr 675/13 z dn. 9.05.2013 r., nr 1523/13 z dn. 18.12.2013 r. i nr 649/14 z dn. 23.04.2014 r.,
- *dożywianie dzieci:* w sprawach nr 1 (A.P.) w decyzjach nr 1303/2012 z dn. 12.10.2012 r., nr 1294/2013 z dn. 10.10.2013 r., w sprawie nr 2 (T.K.) w decyzjach nr 1126/2013 z dn. 13.09.2012 r., nr 8/2014 z dn. 07.01.2014 r., w sprawie nr 3 (P.G.) w decyzji nr 1149/2012 z dn. 18.09.2012 r., w sprawie nr 4 (J.C.) w decyzjach nr 1249/2013 z dn. 30.09.2013 r., nr 1338/2013 z dn. 24.10.2013 r., nr 47/2014 z dn. 10.01.2014 r. i w sprawie nr 5 (J.Z.) w decyzjach nr 1152/2012 z dn. 18.09.2012 r. i nr 1320/2014 z dn. 12.09.2014 r.,
- *pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego:* w sprawie Nr 1 (E.B.) w decyzji nr 1083/2013 z dn. 04.09.2013 r. i w sprawie Nr 3 (L.K.) w decyzji nr 1023/2013 z dn. 20.08.2013 r. i nr 1518/2013 z dn. 09.12.2013 r.,
- *przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych:* w przypadku sprawy nr 4(J.K.) w decyzji nr 547/2013 z dn. 16.04.2013 r. i nr 661/2013 z dn. 06.05.2013 r.,
- *przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych:* w sprawie nr 2(E.K.) w decyzji nr 297/2013 z dn. 12.02.2013 r., nr 688/2013 z dn. 14.05.2013 r., nr 722/2013 z dn. 21.05.2013 r., nr 291/2014 z dn. 12.02.2014 r. oraz w sprawie nr 4(S.K.) w decyzji nr 1313/2013 z dn. 18.10.2013 r. i nr 207/2014 z dn. 30.01.2014 r.,
- *przyznawanie pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłków lub żywności:* w sprawie nr 1(D.K.) w decyzji nr 1143/2014 z dn. 12.08.2014 r., nr 3(J.Cz.) w decyzji nr 355/2014 z dn. 20.02.2014 r., nr 4(A.H.) w decyzji nr 843/2013 z dn. 01.07.2013 r., oraz nr 5(M.G.) w decyzji nr 1050/2013 z dn. 03.09.2013 r. i nr 438/2014 z dn. 13.03.2014 r.

Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego:

- w aktach spraw znajdowały się wywiady sporządzone na druku rodzinnego wywiadu środowiskowego i na druku wywiadu aktualizacyjnego, a nie na druku wywiadu dot. osób

i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego.

Usługi opiekuńcze:

- w sprawie nr 1 (J.R.) w związku z wnioskami klienta o zawieszenie świadczenia usług opiekuńczych nie było wszczynane postępowanie administracyjne i nie były wydawane stosowne decyzje administracyjne. W aktach znajdowały się wyłącznie notatki służbowe zawierające informacje o podejmowanych czynnościach.

Kierowanie do dps i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu:

W rozstrzygnięciu decyzji nie ma informacji o ustalonej kwocie odpłatności jaką strona winna wносить za pobyt w dps. Powyższa informacja zawarta jest w uzasadnieniu.

W decyzjach dot. zasiłków celowych, zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego i pomocy w formie dożywiania - brakowało uzasadnienia faktycznego i prawnego. Skontrolowane decyzje administracyjne zawierały jedynie zapis: „Zasiłek celowy przyznano w związku trudną sytuacją materialną spowodowaną głównie przez niepełnosprawność/bezrobocie/długotrwałą chorobę” lub „Na podstawie wywiadu środowiskowego ustalono, że ww. kwalifikuje się do tego typu pomocy”.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenia:

1. Mając na uwadze liczbę mieszkańców oraz ilość pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w terenie, doprowadzić do zatrudnienia pracowników socjalnych do poziomu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
2. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzenia losowego ustalać wypełniając części VII kwestionariusza wywiadu.
Podstawa prawna: § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 712)
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Decyzje administracyjne dot. świadczeń z pomocy społecznej realizować po upływie terminu do wniesienia odwołania. W sprawach, kiedy udzielenie pomocy jest niezbędne zwłaszcza ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego decyzjom nadawać rygor natychmiastowej wykonalności.
Podstawa prawna: art. 130 § 1, art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Decyzje administracyjne dot. przyznawania świadczeń z pomocy społecznej sporządzać zgodnie z art. 107 § 1 i § 3 k.p.a. tj. decyzje powinny zawierać m.in. uzasadnienie prawne i faktyczne. W wydawanych decyzjach rozbudować uzasadnienie faktyczne, co do wskazania faktów dotyczących sytuacji osoby/rodziny.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 i § 3 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.

5. Decyzje administracyjne dot. przyznawania świadczeń z pomocy społecznej sporządzać zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. W decyzjach, którymi została przyznana pomoc w formie usług opiekuńczych wskazywać zakres świadczonych usług.
Podstawa prawna: art. 50 ust.5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), art. 107 § kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.
6. W wydawanych decyzjach administracyjnych dot. ustalania odpłatności za pobyt w dps w rozstrzygnięciu decyzji wskazywać kwotę odpłatności jaką winna ponieść strona.
Podstawa prawna: art. 61 ust. 1, 2, art.106 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.), art. 107 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco
7. W przypadku składania wniosków o zmianę dotychczasowej formy pomocy przeprowadzać postępowanie administracyjne - w przedmiotowych sprawach sporządzać decyzje administracyjne zgodnie z wnioskiem strony w oparciu o wywiad środowiskowy.
Podstawa prawna: art. 98, art. 104, art. 155 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
8. Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały określającej wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.
Podstawa prawna: art. 43 ust. 10, art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz.182 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CADYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Grzegorz Grzegorzewicz
Burmistrz Jaworzyny Śląskiej
Urząd Miejski w Jaworzynie Śląskiej
ul. Wolności 9
58-140 Jaworzyna Śląska

2. a/a